

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus 90 vuotta
18.11.2023 Jyväskylä
puheenjohtaja Mervi Mäki-Neste

Arvoisa ministeri, kunniajäsenet, upeat naiset ja maan mainiot miehet,

Naisissa maaseudun voima. Naiset ovat läpi historian toimineet maaseudulla sekä täysipäiväisinä maatalojen työntekijöinä, yrittäjinä että lasten hoivaajina ja kodin pyörittäjinä. Maaseutualueiden elinvoima on ollut pitkälti emäntien harteilla.

Järjestömme perustettiin yhdeksän vuosikymmentä sitten toisenlaiseen Suomeen. Pieni kansakunta toipui vielä kansalaissodasta. Väestö oli liikkeessä, ja elinkeinot muuttuivat. Kaupungit edustivat muutosta, mutta toisaalta maaseutua ihannoitiin ja kaupungit näyttäytyivät rappiollisina asuinpaikkoina.

Elintason nousu pysähtyi vuonna 1929 alkaneeseen maailmanlaajuiseen talouslamaan. Suomessa tuosta ajasta puhutaan pulavuosina. Neuvonnalle oli tarvetta. Oli juurikasvikursseja, metsänhoitokursseja, viljan nokitautien vastustamiskursseja.

Kurssit päättyivät usein juhliin tai iltamiin – kotitalouskurssit maistiaisiin. Iltamilla ja arpajaisilla hankittiin varoja yhteisten työvälineiden kuten sorkkasaksien ja puutarharuiskun hankintaan. Arpajaiset ovat tänäkin päivänä mukava lisä eri tilaisuuksissa.

Sotavuodet notkauttivat monien järjestöjen toimintaa. Miehiä tarvittiin rintamalla, naiset pitivät kotirintaman pystyssä.

Neuvontajärjestöjen emäntäpäivät ja kesäkokoukset käynnistyivät uudelleen yllättävän nopeasti sotien jälkeen ja vuonna 1945 Maaningan Halolaan kokoontui yli 5 000 maatalousnaista valtakunnallisille kesäpäiville. Tarjoilu oli toteutettu siten, että jokainen naisosasto toi oman osuutensa tarjoiluun.

Vuonna 2016 ilmestynyt Kirsti Mannisen kirjoittama historiikki kantaa nimeä Omat Avaimet. Yhdeksän vuosikymmentä sitten emännän esiliinan taskusta löytyi aitan ja kellarin avaimet. Tänäpäin siellä taskussa on auton avaimet ja yhä useammalla kodin ulkopuolella sijaitsevan työpaikan avaimet.

Maa- ja kotitalousnaisissa jäsenyys on ollut järjestön toimintaan kiinnittävä ankkuri. Meillä järjestömme jäsenyys on monien vuosikymmenien ajan jatkunut äidiltä

tyttärelle tai anopilta miniälle. Minut järjestö on kiinnittänyt kotikylääni ja oli ensimmäisiä kontakteja kylän tekeviin naisiin.

Hyvät kuulijat,

Maa ja Koti. Säännöllisin väliajoin keskusteluun nousee myös järjestömme nimi. Voinko liittyä jäseneksi, kun minulla ei ole maata? Maata, sitä ei enää valmisteta, mutta maa on ikuinen. Viljelymaan lisäksi se maa voi olla maata kynsien alla tai multaa Helsingissä sijaitsevassa kasvatuslaatikossa.

Parin vuoden ajan olen ilolla seurannut työystäväni, hieman alle 40-vuotiaan Helsingin Vallilassa asuvan mieshenkilön iloa, kun hän kasvattaa niin retiisejä, tilliä kuin porkkanoita.

Tilastojen mukaan Suomessa on asunnottomia yli 3 500, mutta suurimmalla osalla suomalaisia on koti.

Koti, Maa ja Talous, siinä on kaikki.

Voima. Ja juuret maalla. Kun maassa on voimaa, se versoaa aina jotain uutta!

Tervetuloa mukaan 90-vuotisjuhlaamme ja matkalle kohti uutta vuosikymmentä.